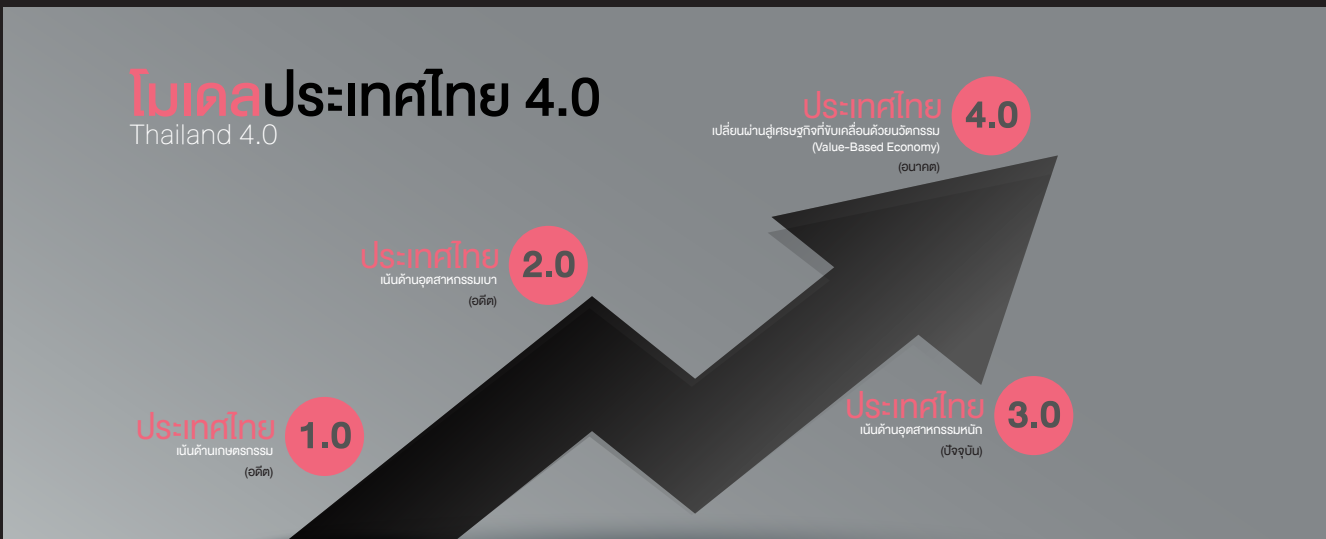

ประเทศไทย 4.0 คืออะไร?

ในช่วงระยะเวลาหลายเดือนที่ผ่านมา คุณอาจเคยได้ยินหรือผ่านหูผ่านตาคำว่า “ประเทศไทย 4.0” หรือ “ไทยแลนด์ 4.0” มาบ้างแล้ว แต่เชื่อว่าหลายท่านยังไม่เข้าใจถึงความหมายของคำดังกล่าว ซึ่งคอลัมน์เรื่องต้องรู้ จะพาท่านไปรู้จักกับ “ประเทศไทย 4.0” หรือ “ไทยแลนด์ 4.0”

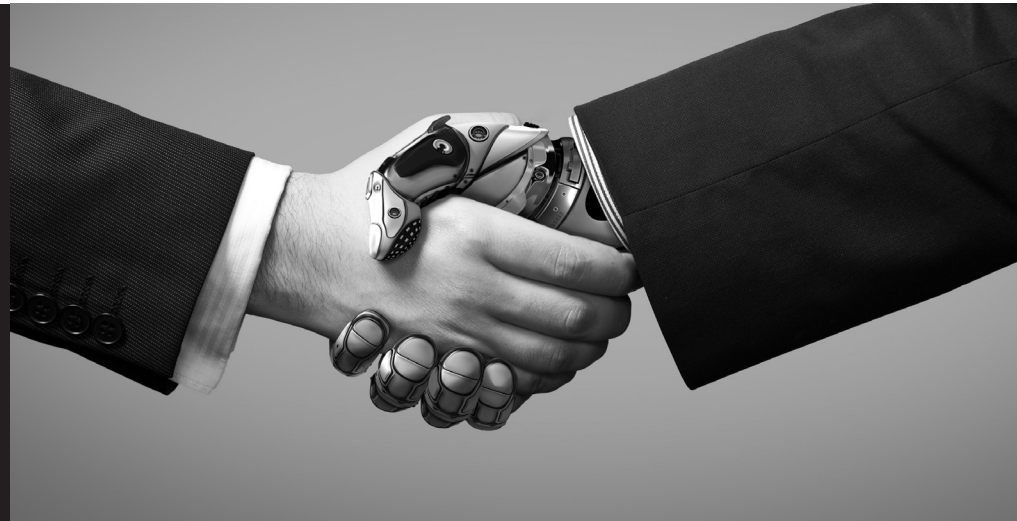
ประเทศไทย 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือ โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล ภายใต้การบริหารประเทศของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (คสช.) โดยมียุทธศาสตร์สำคัญที่เน้นเรื่องการพัฒนาสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ด้วยการสร้าง “ความเข้มแข็งจากภายใน” ตามแนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เมื่อภายในประเทศมีความเข้มแข็งแล้ว การเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศกับเศรษฐกิจโลก จึงเป็นการปรับเปลี่ยนและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า สามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ได้

โดยคำอธิบายเบื้องต้นที่สามารถขยายความคำว่า “ประเทศไทย 4.0” ให้เห็นภาพได้บ้าง คือ เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

ตั้งแต่ยุคแรก หรือเรียกว่า ประเทศไทย 1.0 เน้นภาคการเกษตรเป็นหลัก เช่น การผลิตและขาย พืชไร่ พืชสวน เป็นต้น ต่อมาในยุคที่สอง หรือเรียกว่า ประเทศไทย 2.0 เน้นอุตสาหกรรมเบา เช่น การผลิตและขายรองเท้า เครื่องหนัง เครื่องตีม เครื่องประดับ เครื่องเขียน กระเป๋า เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น ถัดมาในยุคปัจจุบัน หรือเรียกว่า ประเทศไทย 3.0 เน้นการอุตสาหกรรมหนักและการส่งออก เช่น การผลิตและขายส่งออกเหล็กกล้า การผลิตรถยนต์ การกลั่นน้ำมัน การแยกก๊าซธรรมชาติ ปูนซีเมนต์ เป็นต้น ซึ่งขณะนี้ประเทศไทยกำลังตกอยู่ในสภาวะของประเทศกำลังพัฒนาที่ต้องเผชิญกับดักสำคัญ คือ “กับดักประเทศรายได้ปานกลาง” โดยเห็นได้จากในช่วง 50 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยไม่สามารถพัฒนาตัวเองให้ไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้รัฐบาลต้องสร้างโมเดลใหม่ขึ้นมา เรียกว่า ประเทศไทย 4.0 หรือ

ไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งเป็น “เศรษฐกิจใหม่” (New Engines of Growth) เพื่อปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว และนำพาประชาชนทั้งประเทศไปสู่ผู้ที่มีรายได้สูง โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาให้เกิดขึ้นภายในระยะเวลา 3-5 ปี มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ Value-Based Economy หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” แต่เนื่องจากประเทศไทยยังติดอยู่กับรูปแบบเศรษฐกิจที่เน้น “ทำมากได้น้อย” จึงทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของเศรษฐกิจให้เป็น “ทำน้อยได้มาก” ตัวอย่างเช่น เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้า ไปสู่การผลิตที่เน้นภาคบริการมากขึ้น ทั้งนี้ ประเทศไทย 4.0 จะเป็นการเปลี่ยนผ่านทั้งระบบใน 4 องค์ประกอบสำคัญ คือ

1. เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิม (traditional Farming) ในปัจจุบัน ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur)
2. เปลี่ยนจาก Traditional SMEs หรือ SMEs ไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups ที่มีศักยภาพสูง
3. เปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่ High Value Services
4. เปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำ ไปเป็นแรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและทักษะสูง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว หมายถึงการสร้าง “เครื่องยนต์เพื่อขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจชุดใหม่” (New Engines of Growth) ด้วยการแปลง “ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ” ของประเทศที่มีอยู่ 2 ด้าน คือ “ความหลากหลายเชิงชีวภาพ”

และ “ความหลากหลายเชิงวัฒนธรรม” ให้เป็น “ความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน” โดยการพัฒนาวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนา แล้วสามารถต่อยอดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ออกเป็น “5 กลุ่มเทคโนโลยี และอุตสาหกรรมเป้าหมาย” คือ

1. กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ (Food, Agriculture & Bio-Tech)
  2. กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ (Health, Wellness & Bio-Med)
  3. กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม (Smart Devices, Robotics & Mechatronics)
  4. กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่างๆ ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว (Digital, IoT, Artificial Intelligence & Embedded Technology)
  5. กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services)
- สำหรับ 5 กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย จะเป็นรูปแบบในการสร้าง “New Startups” ในด้านต่างๆ อาทิ

กลุ่มที่ 1 เทคโนโลยีการเกษตร (Agritech) เทคโนโลยีอาหาร (Foodtech)

กลุ่มที่ 2 เทคโนโลยีสุขภาพ (Healthtech) เทคโนโลยีการแพทย์ (Meditech) สปา
กลุ่มที่ 3 เทคโนโลยีหุ่นยนต์ (Robotech)
กลุ่มที่ 4 เทคโนโลยีด้านการเงิน (Fintech) อุปกรณ์เชื่อมต่อออนไลน์โดยไม่ต้องใช้คน (IoT) เทคโนโลยีการศึกษา (Edtech) อี-มาร์เก็ตเพลส (E-Marketplace) อี-คอมเมิร์ซ (E-Commerce)

กลุ่มที่ 5 เทคโนโลยีการออกแบบ (Designtech) ธุรกิจไลฟ์สไตล์ (Lifestyle Business) เทคโนโลยีการท่องเที่ยว (Traveltech) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ (Service Enhancing)

ทั้งนี้ 5 กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย จะเป็นส่วนหนึ่งของ “10 อุตสาหกรรมแห่งอนาคต” (5 อุตสาหกรรมที่เป็น Extending S-Curve บวก 5 อุตสาหกรรมที่เป็น New S-Curve) กล่าวคือใน “10 อุตสาหกรรมแห่งอนาคต” จะมีบางกลุ่มอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี ที่ยังต้องพึ่งพิงการลงทุนจากต่างประเทศเป็นหลัก อาทิ อุตสาหกรรมการบิน (Aviation) ส่วนใน 5 กลุ่มเทคโนโลยีหลักและอุตสาหกรรมเป้าหมาย จะเป็นส่วนที่ต้องพัฒนาด้วยตนเองเป็นหลัก และต่อยอดด้วยเครือข่ายความร่วมมือจากต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ “บันได 3 ชั้น” ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ “การพึ่งพาตนเอง พึ่งพากันเอง และรวมกันเป็นกลุ่มอย่างมีพลัง” นั้นเอง ☺